

Abstract: *The theoretical and practical aspects of the use of unmanned aerial vehicles (UAVs) in agriculture are considered. The historical development of drones from military use to their introduction into the agricultural sector is analyzed. The functional capabilities of modern agricultural drones are studied, including crop monitoring, creation of accurate field maps, soil condition analysis and application of agrochemicals.*

Keywords: *unmanned aerial vehicles, agriculture, crop monitoring, agricultural technologies, martial law, drones, agricultural sector.*

Науковий керівник:

Табацкова Г. В.,

*канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 338.43:355.02(477)

Діяльність аграрних підприємств в умовах воєнного стану

Софія Воробйова,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *аграрний сектор є стратегічно важливим для економіки України, забезпечуючи продовольчу безпеку держави та значну частку експортних надходжень. Воєнний стан, запроваджений внаслідок повномасштабної агресії російської федерації, спричинив безпрецедентні виклики для діяльності аграрних підприємств.*

Ключові слова: *аграрні підприємства, воєнний стан, продовольча безпека, аграрний сектор, післявоєнні перспективи.*

Руйнування інфраструктури, мінування сільськогосподарських угідь, порушення логістичних ланцюгів, мобілізація працівників та нестабільність ринків суттєво вплинули. У зв'язку з цим, глибоке наукове дослідження особливостей функціонування аграрних підприємств в умовах воєнного стану є нагальним та необхідним для розробки ефективних стратегій підтримки та подальшого розвитку сектору [1]. Бойові дії, ракетні удари, артилерійські обстріли становлять пряму загрозу життю та здоров'ю працівників, призводять до руйнування виробничих потужностей (складів, ферм, елеваторів), пошкодження сільськогосподарської техніки та забруднення/замінування земель. Блокування морських портів, руйнування транспортної інфраструктури (дороги, мости, залізничні колії), запровадження комендантської години та блокпостів суттєво ускладнили постачання необхідних ресурсів (паливо, добрива, ЗЗР, запчастини) та збут сільськогосподарської продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Мобілізація чоловіків призвела до нестачі кваліфікованої робочої сили, особливо механізаторів та інших спеціалістів. Зниження доходів через логістичні складнощі та падіння цін на окремі види продукції, зростання витрат, ускладнений доступ до кредитування та високі кредитні ставки призвели до погіршення фінансового стану багатьох аграрних підприємств [2]. Але, незважаючи на значні втрати та руйнування, аграрний сектор України зберігає значний потенціал для відновлення та подальшого розвитку. У воєнний період першочерговим завданням є забезпечення продовольчої безпеки країни та підтримка економіки. У післявоєнний період на аграрний сектор покладаються значні надії щодо відновлення експортного потенціалу та залучення інвестицій. Серед ключових перспектив розвитку можна виділити:

- Відновлення та модернізація виробничої інфраструктури: Залучення інвестицій для відновлення зруйнованих об'єктів, будівництва нових сучасних складських приміщень, елеваторів, переробних підприємств.
- Розмінування та відновлення сільськогосподарських угідь: Проведення масштабних робіт з розмінування та рекультивації земель, повернення їх до productive використання.
- Поглиблення інтеграції до світових ринків: Розширення експортних можливостей, диверсифікація ринків збуту, адаптація до міжнародних стандартів якості та безпеки продукції.
- Впровадження інноваційних технологій: Стимулювання використання точного землеробства, цифрових технологій, біотехнологій для підвищення ефективності та стійкості виробництва.
- Розвиток органічного виробництва: Зростання світового попиту на органічну продукцію відкриває нові можливості для українських аграріїв.
- Підтримка малого та середнього фермерства: Створення сприятливих умов для розвитку фермерських господарств, надання їм фінансової та консультаційної підтримки.
- Розвиток аграрної логістики: Інвестиції в розвиток транспортної інфраструктури, створення логістичних центрів, оптимізація ланцюгів постачання. [3].

Реалізація цих перспектив вимагає скоординованих зусиль держави, аграрного бізнесу, наукових установ та міжнародних партнерів. Державна підтримка має бути спрямована на забезпечення безпеки, відновлення інфраструктури, пільгове кредитування, стимулювання інновацій та підтримку експорту.

Список використаних джерел:

1. Халізов Д.В. Розвиток аграрного сектору економіки в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Том 1 № 79. С. 286-290.
2. Онегіна В. (2023). Ринок праці в аграрному секторі в умовах воєнного стану: сучасні тенденції та механізми стабілізації. Економіка та суспільство. № 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-40>.

Abstract: *The agricultural sector is strategically important for the economy of Ukraine, ensuring the food security of the state and a significant share of export revenues. Martial law, introduced as a result of the full-scale aggression of the Russian Federation, has caused unprecedented challenges for the activities of agricultural enterprises.*

Keywords: *agricultural enterprises, martial law, food security, agricultural sector, post-war prospects.*

Науковий керівник:

Олійник Т. Г.,

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 338.432:632.931

Вплив зміни клімату на сільське господарство

Наталія Зізда,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *актуальність дослідження обумовлена, змінами клімату, що є одним із найгостріших викликів сучасності для сільського господарства, яке залежить від стабільності природних умов. Додатковий тиск створюють наслідки війни, що руйнує інфраструктуру, порушує логістичні ланцюги та обмежує доступ до ресурсів. У таких реаліях необхідно шукати нові підходи до адаптації сільського господарства.*

Ключові слова: *зміна клімату, сільське господарство, врожайність, ґрунти, адаптація*

Зміна клімату є глобальною загрозою для сільського господарства, спричиняючи підвищення температури, зміну опадів та часті екстремальні погодні явища. Це негативно впливає на врожайність, якість продукції та продовольчу безпеку. Адаптація агропідприємств до нових умов за допомогою інноваційних методів стає необхідною для забезпечення стійкості, збереження продуктивності та забезпечення продовольчої безпеки аграрного сектору.

Зміна клімату та сільське господарство — це два взаємопов'язані процеси глобального масштабу. Сільське господарство є однією з найбільш кліматозалежних галузей економіки, яка прямо реагує на зміни екологічного середовища та значною мірою відчуває їхній вплив через зміну температурного режиму, режиму опадів, зниження водних ресурсів і деградацію ґрунтів. Водночас ці проблеми часто провокує саме аграрне виробництво [1].